

Üniversite Öğrencilerinin Girişimcilik Niyetleri, Risk Alma Düzeyleri ve Akademik Branş Memnuniyetleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi

Investigating the Relationship between University Students' Entrepreneurial Intentions, Risk Taking Levels and Satisfaction with Academic Major

Duygu GÜR ERDOĞAN, Ümit ÖZDEMİR, Erol MUTUGU, Zeynep ÇOLAKOĞLU SABURLU

ÖZ

Bu çalışmada üniversite öğrencilerinin risk alma düzeylerinin ve akademik branş memnuniyetlerinin girişimcilik niyetleri üzerindeki etki düzeylerinin ortaya çıkarılması amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda ilişkisel tarama yöntemi kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu 624 üniversite öğrencisi oluşturmaktadır. Çalışmada veri toplama aracı olarak risk alma düzeyi, akademik branş memnuniyeti ve girişimcilik niyeti ölçeği kullanılmıştır. Çalışmada risk alma düzeyi, akademik branş memnuniyeti (ABM) ve girişimcilik niyeti cinsiyet, öğrenim düzeyi, sınıf seviyesi, öğrenin görülen program türü ve girişimcilik eğitimi alıp-almama değişkenleri açısından incelenmiştir. Ayrıca risk alma düzeyi, akademik branş memnuniyeti ve girişimcilik niyeti arasındaki ilişki düzeyi incelenmiştir. Araştırma sonucunda girişimcilik niyeti ve risk alma eğilimi arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişkiye sahip olduğu, girişimcilik niyeti ile risk alma eğilimi arasında orta düzey ve anlamlı bir ilişki olduğu bulunmuştur. Ayrıca risk alma eğiliminin girişimcilik niyeti üzerinde pozitif yönde etkisi varken akademik branş memnuniyetinin girişimcilik niyeti üzerinde etkisine rastlanmamıştır. Ayrıca girişimcilik niyetleri, risk alma düzeyleri erkekler lehine, girişimcilik niyetleri girişimcilik eğitimi alanların lehine anlamlı farklılık bulunmuştur.

Anahtar Sözcükler: Girişimcilik niyetleri, Risk alma eğilimi, Akademik branş memnuniyeti

ABSTRACT

In this study, it was aimed to reveal the level of influence of university students' risk-taking levels and academic major satisfaction on their entrepreneurial intentions. Relational survey method was used for this purpose. The study group of the research consists of 624 university students. Risk-taking level, academic major satisfaction and entrepreneurial intention scale were used as data collection tools in the study. In the study, risk-taking level, academic major satisfaction and entrepreneurial intention were examined in terms of gender, education level, grade level, type of program studied and whether or not entrepreneurship education was received. In addition, the level of relationship

Gür Erdoğan D., Özdemir Ü., Mutugu E., Çolakoğlu Saburlu Z., (2024). Üniversite öğrencilerinin girişimcilik niyetleri, risk alma düzeyleri ve akademik branş memnuniyetleri arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Yükseköğretim ve Bilim Dergisi/Journal of Higher Education and Science*, 14(2), 197-206. <https://doi.org/10.5961/higheredusci.1325543>

Duygu GÜR ERDOĞAN

ORCID ID: 0000-0002-2802-0201

Sakarya Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Sakarya, Türkiye
Sakarya University, Faculty of Education, Sakarya, Türkiye

Ümit ÖZDEMİR

ORCID ID: 0009-0007-5778-6314

Sakarya Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Sakarya, Türkiye
Sakarya University, Institute of Educational Sciences, Sakarya, Türkiye

Geliş Tarihi/Received : 10.07.2023

Kabul Tarihi/Accepted : 25.06.2024

Bu eser "Creative Commons Atıf-GayriTicari-4.0 Uluslararası Lisansı" ile lisanslanmıştır.

Erol MUTUGU

ORCID ID: 0000-0003-4447-3283

Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi, Sapanca Meslek Yüksekokulu,
Sakarya, Türkiye
*Sakarya University of Applied Sciences, Sapanca Vocational School,
Sakarya, Türkiye*

Zeynep ÇOLAKOĞLU SABURLU (✉)

ORCID ID: 0000-0002-8199-1728

Kocaeli Üniversitesi, Yabancı Diller Yüksekokulu, Yabancı Diller Bölümü,
Kocaeli, Türkiye
*Kocaeli University, Academy of Foreign Languages, Department of Foreign
Languages, Kocaeli, Türkiye*
zeynep.colakoglu@kocaeli.edu.tr

between risk-taking level, academic major satisfaction and entrepreneurial intention was analyzed. As a result of the research, it was found that there is a significant positive relationship between entrepreneurial intention and risk-taking tendency, and there is a moderate and significant relationship between entrepreneurial intention and risk-taking tendency. In addition, while risk-taking tendency has a positive effect on entrepreneurial intention, academic major satisfaction has no effect on entrepreneurial intention. In addition, entrepreneurial intentions and risk-taking levels were found to be significantly different in favor of men, and entrepreneurial intentions were found to be significantly different in favor of those who received entrepreneurship education.

Keywords: Entrepreneurial intentions, Risk-taking tendency, Academic major satisfaction.

GİRİŞ

İnsanların eğitiminin başlangıcından bu yana, okuma, yazma ve matematik olmak üzere “temel becerilerin” öğretilmesine yer verilmiştir. Bu tür beceriler hâlâ önemli olsa da, son zamanlarda 21. yüzyıl becerileri öğretilmeye odaklanılmıştır. 21. yüzyıl becerilerinin eğitime aktarılmasını destekleyen önde gelen bir savunuculuk kuruluşu olan 21st Century Skills Ortaklığı, 21. yüzyıl öğrenimi için bir çerçeve geliştirmiştir. Bu çerçeve, öğrencilerin günümüz iş gücüne başarılı bir şekilde girmek için ihtiyaç duydukları becerileri, bilgileri ve uzmanlığı tanımlamaktadır (P21). P21’ in oluşturduğu bu çerçeve program içinde yaşam ve kariyer becerileri arasında girişimcilik yer almaktadır. Hızla değişen dünyada girişimciliğin önemi, son on yılda artan ilgi, bireylerin girişimcilik becerileri ve yetenekleri ile toplumun farklı seviyelerinde faydalar yaratacağıdır (OECD, 2006). Girişimcilik ve yeni bir girişime başlama kararını etkileyen faktörler üzerine yapılan ilk araştırmalar, bireylerin kişilik özelliklerine odaklanmaktadır. Girişimcilik niyeti ve başarısı, başarıma ihtiyacı, risk alma eğilimi, iç kontrol odağı veya yenilikçilik ile ilgili bir dizi kişilik faktörü kabul edilmiştir (Brockhaus ve Horwitz, 1986). Bu bağlamda girişimcilik niyeti, yeni bir işe başlama taahhüdü olarak tanımlanabilir. Bugüne kadar girişimcilik niyetiyle ilgili yapılan araştırmalarda girişimcilik niyetini belirleyen unsurlardan birinin de risk alma olduğu ortaya koyulmuştur (Zhao vd., 2005). Risk alma, belirsizlik içeren ve tüm sonuçların olasılığının - ödülleri ve/veya olumsuz sonuçların olduğu durumlarda karar verme sürecinin bir bileşenidir. Bu bileşenlerden biri de akademik branş memnuniyetidir. Öğrencilerin akademik branş memnuniyeti yaygın olarak araştırılmış olsa da (Ten Eyck vd., 2009; Nauta, 2007), akademik branş memnuniyetinin öğrencilerin çalışma bağlılığını nasıl ve ne şekilde artırabileceğini ve bu ilişkinin altında yatan psikolojik faktörleri öğrenmek için daha fazla araştırmaya ihtiyaç vardır. Branş memnuniyeti, girişimcilik, risk alma eğilimi, stres yönetimi, okulda kalma, derse devam ve akademik başarı gibi çeşitli temel yapılarla olan bağlantısı göz önüne alındığında, önemli bir öznel eğitim sonucu değişkeni olmuştur (Hsu ve Chi, 2022).

KAVRAMSAL ÇERÇEVE

Girişimci, Girişimcilik, Girişimcilik niyeti, Risk alma Eğilimi

2000’li yılların başındaki sürekli ve hızlı değişim süreci, insan hayatını en çok etkileyen akımlardan biri olduğu kadar, bariz özellikleri olan girişimcilik yaratıcılık ile değişimde çok temel ve belirleyici bir rol oynamaktadır (Sadeghi, Shahmirzadi ve Adli, 2011, s. 74). Bu atmosferde girişimcilik, ilerlemenin, gelişme-

nin nedeni olarak görülmekte ve her toplumun uygun yönlerinin araştırılmasında en etkili faktörlerden biri olarak kabul edilmektedir. (Clark, 2004). Girişimcilik son yıllarda büyük ilgi görmüş olup, girişimcilerin katkıları iş yaratma, ürün ve süreç inovasyonu ile icat, girişimcilerin temel katkıları açısından önemlidir (Davidsson vd., 2008).

Krueger ve arkadaşlarına (2000) göre, bir kişi tesadüfen girişimci olmaz; kişinin niyetiyle gerçekleşir. Ajzen’e (1991, s.181) göre niyet, “insanların davranışı gerçekleştirmek için ne kadar çok çaba göstermeye istekli olduklarının, ne kadar çaba sarf etmeyi planladıklarının göstergesi” anlamına gelir. Genel olarak, niyet ne kadar güçlüyse, bir kişinin belirli bir davranışı gerçekleştirme olasılığı o kadar yüksektir.

Girişimcilikle ilgili ortak bir faktör, risk almaktır. Salleh ve Ibrahim (2011), risk alma eğilimini, bir bireyin özellikle iş kararları verirken kendi iş girişimiyle ilişkili belirli bir düzeyde risk üstlenme eğilimi olarak tanımlamaktadır. Girişimci faaliyetler, doğası gereği riskli çabalardır ve riski incelemek, girişimcilik niyetinin merkezi bir parçasıdır. Girişimci insanlar, kayıtlı bir iş aramak yerine, girişimlerine başlarken risk alan bireyler olarak algılanırlar (Luc, 2020). Ayrıca, risk alma davranışı, bireyin girişimcilik düzenine başlama tutumuyla önemli ölçüde bağlantılıdır. Bu nedenle öğrenciler, iş dünyasında karşılaşacakları zorluklarla yüzleşmek için eğitilmeli ve hazırlanmalıdır. Bunu başarmak için, öğrenciler, eğitimin veya eğitimsel değerlerin önemini anlamaları ve genel deneyimlerinden tatmin olmaları için eğitilmelidir (Tessema, Ready ve YU, 2012). Bu durum akademik branş memnuniyetini ortaya koyduğu söylenebilir. Akademik branş memnuniyeti aynı zamanda nihai olarak mezun olan ve iş gücüne ve topluma yerleştirilen öğrencilerin kalitesini de etkiler. Tüm bunlar göz önüne alındığında girişimcilik niyeti, risk alma eğilimi ve akademik branş memnuniyeti bir zincirin halkaları gibi düşünülebilir.

Girişimcilik Eğitimi

İyi yetişmiş girişimci, girişimcilik eğitimi doğrultusunda en önemli çıktılardan birisidir. Bu yönde yetişen girişimcinin ülkenin kalkınmasına katkısı ve toplumsal değeri de son derece önemlidir (Bayrakdar, 2011). Uygulanmamış ve imkânsız olmayan fikirlerin ülkenin refah düzeyini artırma yönünde etkisi olacak şekilde becerisini kullanabilecek girişimci kişilerin girişimcilik eğitimi ile daha bilgili olması kaliteyi arttırmada önemli bir gereklilik hâline gelmiştir (Yüceol, 2018).

Modern girişimciliğin karşılığı olan girişimcilik kavramı üniversitelerde uygulamalara girmiş ve girişimcilik eğitiminin üniver-

sitelerde uygulanmasıyla ilgili yapılan işbirliklerinden bir tanesi ise 22.02.2011 tarihinde YÖK ve KOSGEB arasında olduğu belirtilmektedir. Bu işbirliğinin detayı ise üniversitelerin ders kataloglarında girişimcilik dersinin yer alması ve eğitiminin verilmesi yönünde olmaktadır (Bozkurt, 2011). KOSGEB'in 15/06/2010 tarihli ve 27612 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren "İş Planı Ödülü Desteği" destek programı ile üniversitelerde "Girişimcilik" dersi alan gençlere yönelikler özendirici teşvikler sağlanmaktadır. Bu destek programının amacı girişimcilik ekosisteminde yer alan aktörler ile işbirliği sağlanarak girişimcilerin iş kurma ve yürütme konularında teşvik edilmesi için girişimcilik konulu yarışmalar sonucu başarılı bulunan iş planlarının/iş modellerinin/iş fikirlerinin ödüllendirilerek hayata geçirilmesini sağlamaktır (KOSGEB, 2022).

Akademik Branş Memnuniyeti (ABM)

Akademik memnuniyet, öğrencilerin elde tutulmasında ve sürekli eğitimin sürdürülmesinde önemlidir, böylece öğrencilerin kalifiye eleman talebinin yüksek olduğu işgücüne katılmaları sağlanır (Atay ve Yıldırım, 2010). Akademik memnuniyet, gelecekteki yetenekleri elde tutmada çok önemli bir rol oynadığından, akademik memnuniyeti kolaylaştıran ve destekleyen yöntemler öne çıkmaktadır. Eğitim kalitesinin algılanmasında önemli bir unsur olan akademik doyum, tüm paydaşların ilgisini hak etmektedir. Akademik memnuniyet, öğrencilerin bir kurumda okumaya devam etmek istemeleri için öğrenme ortamının ihtiyaçlarını karşılayabileceğini hissetme derecesini temsil eder (Starr, Betz ve Menne, 1972). Bir öğrencinin tatmin edici bir lisans bölümü arayışı, yükseköğrenimle ilgili konuşmaların çoğunun merkezinde yer alır. Öğrenciler, 'doğru' branş için rekabet eden kriterler arasında bölünmektedir (Chronicle of Higher Education, 2012; Simon ve Shrader, 2012). Öğrencilerin branş memnuniyetleri veya memnuniyetsizlikleri, bu branşları ve bunları sunan kurumları çok uzak bir gelecekte etkilemeye hazırdır. Bireyin tercih ettiği branştan memnun olma durumu kariyeri ile ilgili riskleri alma ve girişimcilik eğilimleri ile ilişkili olacağı öngörülmektedir.

Geleceğin olası girişimcileri ve bu girişimlerde sergileyeceği risk alanları olarak üniversite öğrencileri önem arz etmektedir. Bu nedenle öğrenciler, iş dünyasında karşılaşacakları zorluklarla yüzleşmek için eğitilmeli ve hazırlanmalıdır. Bunu başarmak için, öğrenciler, eğitimin veya eğitimsel değerlerin önemini anlamaları ve genel deneyimlerinden tatmin olmaları için eğitilmelidir (Tessema, Ready ve Malone, 2012). Akademik branş memnuniyeti aynı zamanda nihai olarak mezun olan ve iş gücüne ve topluma yerleştirilen öğrencilerin kalitesini de etkiler. Tüm bunlar göz önüne alındığında girişimcilik niyeti, risk alma eğilimi ve akademik branş memnuniyeti bir zincirin halkaları gibi düşünülebilir.

Literatür incelendiğinde girişimcilik, risk alma ve akademik branş memnuniyeti ile ilgili araştırmalar mevcut olsa da birbirleri arasındaki ilişkiyi inceleyen çalışmaya rastlanılmamıştır. Bu bağlamda, özgün, işlevsel ve literatüre katkı sağlayacağı düşünülen bu çalışmada üniversite öğrencilerinin risk alma eğilimi düzeyleri ve akademik başarı memnuniyet düzeylerinin girişimcilik niyetleri üzerinde etki düzeylerinin ortaya çıkarılma-

ması amaçlanmıştır. Bu doğrultuda aşağıdaki hipotezler oluşturulmuş ve oluşturulan sorulara cevap aranmıştır.

H1: Öğrencilerin risk alma eğilim puanları girişimcilik niyetleri üzerine etkisi vardır.

H2: Öğrencilerin akademik branş memnuniyet puanları girişimcilik niyetleri üzerine etkisi vardır.

1. Üniversite öğrencilerinin girişimcilik niyetleri, risk alma eğilim düzeyleri ve akademik branş memnuniyetleri arasında bir ilişki var mıdır?
2. Üniversite öğrencilerinin girişimcilik niyetleri, risk alma düzeyleri ve akademik branş memnuniyetleri durumları nedir?
3. Üniversite öğrencilerinin girişimcilik niyetleri, risk alma düzeyleri ve akademik branş memnuniyetleri cinsiyet, öğrenim düzeyi, sınıf seviyesi, öğrenin görülen program türü ve girişimcilik eğitimi alıp-almama değişkenleri açısından anlamlı farklılık göstermekte midir?

YÖNTEM

Araştırmanın Modeli

Bu çalışmada üniversite öğrencilerinin risk alma eğilimi düzeyleri ve akademik başarı memnuniyet düzeylerinin girişimcilik niyetleri üzerinde etki düzeylerinin ortaya çıkarılması amaçlanmıştır. Betimsel bir araştırma olan bu çalışmada nicel araştırma yöntemlerinden ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır. İlişkisel tarama modeli; birden fazla değişkenin arasındaki ilişkiyi çıkarmak ya da bu ilişkiden yola çıkarak kestirimde bulunmak amaçlandığında kullanılır (Fraenkel, Wallen ve Hyun, 2012).

Araştırmanın Evreni ve Örneklemi

Araştırmanın evreni, 2022-2023 Eğitim-Öğretim yılında Sakarya ve Kocaeli'nde üniversitelerde öğrenim gören öğrenciler oluşturmaktadır (Tablo 1). Örneklemi ise evrenden Seçkisiz (Random) örnekleme yöntemiyle belirlenen 624 öğrenciden oluşmaktadır.

Veri Toplama Araçları ve Veri Toplama Süreçleri

Bu çalışmada veri toplama aracı olarak; Google form aracılığıyla araştırmacılar tarafından geliştirilen kişisel bilgi formu, Şeşen ve Basım (2012) tarafından Türkçeye uyarlanan "girişimcilik niyeti ölçeği", Yalçındağ ve Özkan (2015) tarafından Türkçeye uyarlanan "risk alma eğilimi ölçeği", ve Erdoğan ve Arsal (2015) tarafından Türkçeye uyarlanan "akademik branş memnuniyeti ölçeği" uygulanmıştır. Ölçeklere ait güvenilirlik testi sonuçları Tablo 2'de verilmiştir.

Verilerin Analizi

Çalışmada ilk olarak değişkenlerin ortalama puanları üzerinden normallik analizleri (basıklık, çarpıklık) sonucunda verilerin normal dağılıp dağılmadığını belirlemek için Kurtosis-Skewness değerlerine bakılmış ve bu değerler +2/-2 arasında olduğundan verilerin normal dağıldığı belirlenmiştir (George ve Mallery, 2010) (Tablo 3). Buradan hareketle değişkenlerin normallik varsayımlarını karşıladığı kabul edilmiş ve analizler sırasında para-

Tablo 1: Demografik Özellikler

		n	%
Cinsiyet	Kadın	355	56,9%
	Erkek	269	43,1%
Yaş	18 - 23	555	88,9%
	24 - 29	51	8,2%
	40 - 49	12	1,9%
	40 - 49	5	0,8%
	50 ve üstü	1	0,2%
Üniversite	Kocaeli Üniversitesi	271	43,4%
	Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi	211	33,8%
	Sakarya Üniversitesi	142	22,8%
Öğrenim Durumu	Lisans (Fakülte)	392	62,8%
	Ön Lisans (MYO)	232	37,2%
Bölüm-Program	Sayısal	405	64,9%
	Sözel	219	35,1%
Sınıf Düzeyi	1. Sınıf	233	37,3%
	2. Sınıf	161	25,8%
	3. Sınıf	33	5,3%
	4. Sınıf	197	31,6%
Girişimcilik dersi alıp almama	Evet	113	18,1%
	Hayır	511	81,9%
Girişimcilik eğitimi alıp almama	Evet	80	12,8%
	Hayır	544	87,2%

metrik testlerden faydalanılmıştır. Bütün analizlerde anlamlılık değeri 0,05 olarak kabul edilmiştir. Üniversite öğrencilerinin, ölçeklerin ve alt boyutlarındaki toplam puanlar kullanılarak cinsiyet, öğretim durumu, bölüm alanı, üniversitede girişimcilik dersi alıp almama durumu ve daha önce herhangi bir girişimcilik eğitimi alıp almama durumuna göre karşılaştırılmasında t testi ve sınıfı değişkenlerinin karşılaştırılmasında ise anova testi kullanılırken, ölçekler arası ilişkiye bakmak için pearson korelasyon, ölçeklerin birbiri üzerindeki etkisine bakmak içinde çoklu regresyon analizi yapılmıştır. Tüm analizler için SPSS 24 paket programı kullanılmıştır.

BULGULAR

Bu araştırmada üniversite öğrencilerinin girişimcilik niyetleri, risk alma eğilimleri ve akademik branş memnuniyetleri arasındaki ilişkinin incelenmesi amaçlanmıştır. İlk olarak üniversite öğrencilerinin ortalama puanlarına bakılmıştır.

Tablo 4'te değişkenlere ilişkin tanımlayıcı istatistikler yer almaktadır. Buna göre katılımcıların girişimcilik niyetleri puanlarının aritmetik ortalamasının 20,51, risk alma düzeyleri puanlarının aritmetik ortalamasının 20,65, akademik branş memnuniyetleri puanlarının aritmetik ortalamasının 20,65 olduğu görülmek-

Tablo 2: Güvenirlilik Testi Sonuçları

	Cronbach's Alpha	Cronbach's Alpha Based on Standardized Items	N of Items
Girişimcilik Niyeti	,955	,954	6
Risk Alma Eğilimleri	,730	,739	16
ABM	,811	,814	10

Tablo 3: Değişkenlerin Basıklık ve Çarpıklık Değerleri

Değişkenler	n	Kurtosis (Basıklık)	Skewness (Çarpıklık)
Girişimcilik niyetleri	624	-,628	-,516
Risk alma eğilim düzeyleri	624	,307	,221
Akademik branş memnuniyetleri	624	-,028	-,181

tedir. Bu sonuçlara göre öğretmenlerin girişimcilik niyetleri, risk alma düzeyleri ve akademik branş memnuniyetleri orta düzeyde olduğu görülmüştür.

Tablo 5'te görüldüğü gibi katılımcıların girişimcilik niyetleri ($p=0,0$, $p < 0,05$) ve risk alma eğilimleri ($F=0,00$, $p < 0,05$), cinsiyetleri açısından istatistiksel olarak erkek katılımcıların lehine anlamlı bir farklılık göstermektedir. Fakat katılımcıların akademik branş memnuniyetleri ($F=0,147$, $p > 0,05$) cinsiyetleri açısından istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermemektedir.

Tablo 6'te görüldüğü gibi katılımcıların girişimcilik niyetleri ($F=0,06$, $p > 0,05$) öğrenim durumları açısından istatistiksel olarak önlisans öğrencilerinin lehine anlamlı bir farklılık göstermektedir. Fakat katılımcıların risk alma eğilimleri ($F=0,972$, $p > 0,05$) ve akademik branş memnuniyetleri ($F=0,954$, $p > 0,05$) puanları öğrenim durumları açısından istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermemektedir.

Tablo 7'te görüldüğü gibi katılımcıların girişimcilik niyetleri ($F=0,297$, $p > 0,05$) ve risk alma eğilimleri ($F=0,962$, $p > 0,05$), bölüm-program açısından istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermemektedir. Fakat katılımcıların akademik branş memnuniyetleri ($F=0,000$, $p < 0,05$) bölüm program açısından istatistiksel olarak sözel alan okuyan öğrencilerin lehine anlamlı bir farklılık göstermektedir.

Tablo 8'de görüldüğü gibi katılımcıların risk alma eğilimleri ($F=0,220$, $p > 0,05$) ve akademik branş memnuniyetleri ($F=0,188$, $p > 0,05$) üniversitede girişimcilik ile ilgili eğitim alıp almama açısından istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermemektedir. Fakat katılımcıların girişimcilik niyetleri ($F=0,028$, $p < 0,05$) üniversitede girişimcilik ile ilgili eğitim alıp almama durumları alanlar lehine istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermektedir.

Tablo 4: Değişkenlere İlişkin Tanımlayıcı İstatistikler

Değişkenler	n	Minimum Değer	Maksimum Değer	Ortalama	Standart Sapma
Girişimcilik niyetleri	624	6,00	30,00	20,51	6,90
Risk alma eğilim düzeyleri	624	10,00	50,00	32,23	7,17
Akademik branş memnuniyetleri	624	6,00	30,00	20,65	4,94

Tablo 5: Değişkenlerin Cinsiyete Göre Farklılık Gösterip Göstermediğine İlişkin T Testi Sonuçları

Değişkenler	Gruplar	n	\bar{X}	SS	t Testi		
					t	Sd	p
Girişimcilik niyetleri	Kadın	355	3,28	,80	3,42	622	0,01
	Erkek	269	3,59	,85			
Risk alma eğilimi	Kadın	355	3,10	1,10	4,73	622	0,00
	Erkek	269	3,37	1,19			
ABM	Kadın	355	3,48	,71	1,45	622	0,147
	Erkek	269	3,38	,68			

Tablo 6: Değişkenlerin Öğrenim Duruma Göre Farklılık Gösterip Göstermediğine İlişkin T Testi Sonuçları

Değişkenler	Gruplar	n	\bar{X}	SS	t Testi		
					t	Sd	p
Girişimcilik niyetleri	Lisans	394	3,32	1,14	-2,74	622	,006
	Önlisans	230	3,58	1,14			
Risk alma eğilimi	Lisans	394	3,22	,71	-0,36	622	,972
	Önlisans	230	3,22	,72			
ABM	Lisans	394	3,44	,84	,057	622	,954
	Önlisans	230	3,44	,78			

Tablo 7: Değişkenlerin Bölüm Programlarına Göre Farklılık Gösterip Göstermediğine İlişkin T Testi Sonuçları

Değişkenler	Gruplar	n	\bar{X}	SS	t Testi		
					t	Sd	p
Girişimcilik niyetleri	Sayısal	405	3,45	1,13	-,044	622	,297
	Sözel	219	3,35	1,17			
Risk alma eğilimi	Sayısal	405	3,22	,71	-,048	622	,962
	Sözel	219	3,22	,72			
ABM	Sayısal	405	3,33	,80	-4,708	622	,000
	Sözel	219	3,65	,81			

Tablo 8: Öğrencilerin Üniversitede Girişimcilik İle İlgili Eğitim Alıp Almama Durumuna Göre Farklılık Gösterip Göstermediğine İlişkin T Testi Sonuçları

Değişkenler	Gruplar	n	\bar{X}	SS	t Testi		
					t	Sd	p
Girişimcilik niyetleri	Alan	113	3,6342	1,093	2,207	622	,028
	Almayan	511	3,3708	1,159			
Risk alma eğilimi	Alan	113	3,2982	,7272	1,228	622	,220
	Almayan	511	3,2067	,7154			
ABM	Alan	113	3,5354	,8601	1,319	622	,188
	Almayan	511	3,4224	,8159			

Tablo 9: Öğrencilerin Üniversite Dışında Girişimcilik İle İlgili Eğitim Alıp Almama Durumuna Göre Farklılık Gösterip Göstermediğine İlişkin T Testi Sonuçları

Değişkenler	Gruplar	n	\bar{X}	SS	t Testi		
					t	Sd	p
Girişimcilik niyetleri	Alan	80	3,8604	1,042	3,713	622	,000
	Almayan	544	3,3536	1,153			
Risk alma eğilimi	Alan	80	3,4625	,5768	3,217	622	,001
	Almayan	544	3,1881	,7302			
ABM	Alan	80	3,4396	,86876	-,038	622	,970
	Almayan	544	3,4433	,8186			

Tablo 10: Değişkenlerin Öğrencilerin Sınıflarına Göre Farklılık Gösterip Göstermediğine İlişkin ANOVA Testi Sonuçları

Değişkenler	Var. K.	KT	Sd	KO	F	p
Girişimcilik Niyeti	G.Arası	2,282	3	,761	,572	,633
	G.İçi	823,882	620	1,329		
	Toplam	826,164	623			
Risk Alma Eğilimi	G.Arası	2,275	3	,758	1,475	,220
	G.İçi	318,798	620	,514		
	Toplam	321,073	623			
ABM	G.Arası	4,775	3	1,592	2,356	,071
	G.İçi	418,797	620	,675		
	Toplam	423,572	623			

Tablo 11: Değişkenler Arasındaki İlişkinin İncelenmesine İlişkin Pearson Momentler Çarpımı Korelasyon Analizi Sonuçları

Değişkenler	Girişimcilik Niyeti	Risk Alma Eğilimi	Akademik Branş Memnuniyeti
Girişimcilik Niyeti	1	0,384**	0,029
Risk Alma Eğilimi	0,384**	1	-0,027
ABM	0,029	-0,027	1

Tablo 9'de görüldüğü gibi katılımcıların girişimcilik niyetleri ($F=0,00$, $p<0,05$) ve risk alma eğilimleri ($F=0,01$, $p<0,05$), üniversite dışında girişimcilik eğitimi alıp almama açısından istatistiksel olarak eğitim alan katılımcıların lehine anlamlı bir farklılık göstermektedir. Fakat katılımcıların akademik branş memnuniyetleri ($F=0,970$, $p>0,05$) girişimcilik eğitimi alıp almama açısından istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermemektedir.

Tablo 10 incelendiğinde öğrencilerin girişimcilik niyetleri ($F=0,633$, $p>0,05$), risk alma eğilimleri ($F=0,220$, $p>0,05$) ve akademik branş memnuniyetleri ($F=0,071$, $p>0,05$), sınıfları açısından istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermemektedir.

Tablo 11 incelendiğinde girişimcilik niyeti ve risk alma eğilimi ($r=0,384$) arasında 0,01 düzeyinde pozitif yönde orta düzey anlamlı bir ilişkiye sahip olduğu bulgusuna ulaşılmıştır.

Tablo 12: Risk Alma Eğilimi ve Akademik Branş Memnuniyeti Puanlarının Girişimcilik Niyeti Üzerindeki Yordayıcı Rolün İncelenmesine İlişkin Çoklu Regresyon Analizi Sonuçları

Değişken	B	Standart Hata	β	t	p
Sabit	1,235	0,268		4,602	0,000
ABM	0,056	0,052	0,040	1,077	0,282
Risk Alma Eğilimi	0,618	0,059	0,385	10,403	0,000
		R= 0,39	R ² = 0,15	p<0,05	

Tablo 12'de yer alan sonuçlara bakıldığında modelin $p<0,05$ düzeyinde anlamlı ($F=10,403$; $p=,000$) olduğu ve risk alma eğiliminin girişimcilik niyetinin %15'ini açıkladığı sonucuna ulaşılmıştır. β değerine baktığımızda risk alma eğiliminin ($\beta=0,385$, $p<0,05$) girişimcilik niyetini pozitif yönde anlamlı olarak etkilediği görülmektedir. Başka bir ifadeyle risk alma eğilimindeki bir birimlik artış girişimcilik niyetinde 0,385'lik bir artışa neden olmaktadır. Diğer taraftan akademik branş memnuniyetinin ($\beta=0,040$, $p>0,05$) girişimcilik niyeti üzerinde anlamlı bir etkisinin olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

SONUÇ VE TARTIŞMA

Araştırmanın sonucunu destekleyen çalışmalar tablolar hâlinde verilmiş olup sonrasında ayrı ayrı tartışılmıştır.

Tablo 12: Değişkenler Açısından Araştırmanın Sonucunu Destekleyen Çalışmalar

Değişkenler	Cinsiyet	Öğrenim Durumu	Bölüm Program	Sınıf Düzeyi	Üniversitede ya da dışında girişimcilik Dersi alıp almama
Girişimcilik	Ward ,2019; Durak,2018; Seyrek ve Gül, 2017; Kahya ve İmamoğlu, 2015; Zhang, Duysters ve Cloodt, 2014)	Bilge ve Bal, 2012; Cansız, 2007	Akan vd., 2013	Şentürk, 2021; Oral, 2020; Ebulum ve Chidiobi, 2016; Akan vd., 2013; Sümbül ve Yılmaz ,2008)	Soylu ve Kepenek, 2008
Risk Alma	Ward ,2019; Durak,2018; Seyrek ve Gül, 2017; Kahya ve İmamoğlu, 2015; Zhang, Duysters ve Cloodt, 2014)	Şentürk ,2021; Oral ,2020		Şentürk, 2021; Oral, 2020; Ebulum ve Chidiobi, 2016; Akan vd., 2013; Sümbül ve Yılmaz ,2008)	
ABM	Strayhorn ve Saddler, 2009; Mupinga vd., 2006)	(Hasret, 2019; Erdoğan ve Arsal, 2015).		Şentürk, 2021; Oral, 2020; Ebulum ve Chidiobi, 2016; Akan vd., 2013; Sümbül ve Yılmaz ,2008)	

Araştırmada elde edilen bulgulara göre girişimcilik niyeti ve risk alma düzeyleri erkekler lehine anlamlı farklılık gösterirken, akademik branş memnuniyet düzeylerinde anlamlı farklılık görülmemektedir.

Literatürde yapılan çalışmalar incelendiğinde girişimcilik niyetleri ve risk alma düzeyleri erkekler lehine birçok araştırma bulunmuştur (Ward vd., 2019; Durak, 2018; Seyrek ve Gül, 2017; Kahya ve İmamoğlu, 2015; Zhang, Duysters ve Cloodt, 2014). Bu sonuçlara göre erkeklerin yeniliklere daha yatkın, başarıya ulaşma istekleri yüksek ve daha fazla dışa dönük oldukları söylenebilir (İşcan ve Kaygın, 2011). Diğer yandan kültürel anlamda toplumsal olarak biçilen roller (ataerkil) erkeğin ailesinin bakımı üstlenme sorumluluklarının olması erkeklerin girişimcilik niyetlerinin ve risk alma düzeylerinin artmasını sağlarken kadınlara biçilen anne rolü gibi durumların da kadınların girişimcilik niyetleri ve risk alma durumlarını düşürdüğü söylenebilir. Ayrıca, kadın girişimciliği genellikle sınırlı finansal ve sosyal kaynaklar tarafından daha fazla kısıtlı olması da bunun sebebi olarak söylenebilir (Harris ve Gibson, 2008).

Akademik branş memnuniyeti açısından değerlendirildiğinde ise cinsiyet açısından anlamlı bir farklılığın çıkmaması iki tarafında bilinçli şekilde alan seçimi yaptıklarının göstergesidir. Bu durumu destekleyen birçok çalışma mevcuttur (Strayhorn ve Saddler, 2009; Mupinga vd., 2006) Öğrencilerin akademik branş memnuniyetinin incelenmesi, üniversitelerin akademik hedeflerine ulaşmada ne kadar ilerlediklerini bilmeye veya tespit etmeye yardımcı olur.

Araştırmada elde edilen bir diğer bulguya göre üniversite öğrencilerinin sınıf seviyesine göre girişimcilik niyet ve risk alma ve akademik branş memnuniyet düzeyleri açısından anlamlı farklılık bulunmamıştır. Literatürde yapılan birçok çalışma bu

sonucu desteklemektedir (Şentürk, 2021; Oral, 2020; Ebulum ve Chidiobi, 2016; Akan vd., 2013; Sümbül ve Yılmaz ,2008). Bu sonuca dayanarak tüm sınıf seviyelerinde farklılığın olmaması tüm sınıf gruplarındaki üniversite öğrencilerinin yaş gruplarının yakın olması ve gençlerin çağın gereksinimi olan girişimcilik ve risk alma becerilerini barındırdığını yaşam boyu öğrenen birer birey oldukları söylenebilir.

Araştırmada üniversite öğrencilerinin girişimcilik niyetleri, risk alma düzeyleri ve akademik branş memnuniyet düzeylerinin öğrenim durumu değişkeni açısından incelendiğinde elde edilen bulgulara göre öğrencilerin öğrenim durumlarına göre girişimcilik niyetleri farklılık gösterirken, risk alma eğilimi ve akademik branş memnuniyeti farklılık göstermediği belirlenmiştir. Ön lisans mezunlarının girişimcilik niyetlerinin lisans mezunlarına göre daha yüksek olduğu görülmüştür. Literatürde yapılan araştırmalara bakıldığında yapılan bu araştırma sonuçlarını destekleyen bulgulara ulaşıldığı gibi (Bilge ve Bal, 2012; Cansız, 2007), örtüşmeyen sonuçlara ulaşıldığı da görülmektedir (Akgün, 2019).

Ön lisans bölümlerinin daha çok uygulamaya dönük ders içeriğine sahip olması ve staj dersleri, meslek yüksekokulları, uygulamalı bilimler yüksekokulları, turizm otelcilik yüksekokullarında okuyan öğrencilerin girişimcilik eğilimlerinde olumlu etkiler yarattığı düşünülmektedir. Türkiye’de meslek yüksekokullarında uygulanan “işbaşı eğitimleri” ile öğrenciler bir taraftan öğrenim görürken kendi gelirini kazanma şansı yakalıyor ve meslek için aranan yeterlilikleri ve nitelikleri kazanıyor aynı zamanda kendi iş alanlarını tanıyor. Bu uygulamanın meslek yüksekokulu öğrencilerinin girişimcilik niyetlerini olumlu yönde katkı sağladığı söylenebilir.

Risk alma eğilimi ile öğrenim durumu arasındaki ilişkilere bakıldığında literatürde çok fazla bir araştırmanın olmadığı, yapılan sınırlı sayıda araştırmada araştırma bulgularımızı destekleyen nitelikte sonuçlara ulaşıldığı görülmektedir. Şentürk (2021), araştırmasında katılımcıların eğitim durumuna göre risk toleransının farklılık göstermediğini belirlemiştir. Oral (2020) araştırmasında; eğitim durumuna göre risk alma eğiliminin değişmediğini saptamıştır. Araştırmalardan ulaşılan sonuçlar bütünsel olarak değerlendirildiğinde; farklı eğitim düzeyindeki bireylerin benzer düzeyde risk alma eğiliminde oldukları söylenebilir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin girişimcilik niyeti ve risk alma eğilimleri bölüm/programlarına göre farklılık göstermezken, akademik branş memnuniyetleri farklılık göstermektedir. Girişimcilik niyeti ve risk alma eğitimi açısından çalışmanın sonucunu destekleyen çalışmalar olsa da (Akan vd., 2013), desteklemeyen birçok çalışmada mevcuttur (Akgün, 2019; Seyrek ve Gül, 2017; Zhang, Duysters ve Cloodt, 2014; Karakaş, 2012; Díaz-García vd., 2010; Wu ve Wu, 2008).

Girişimcilik niyeti ve risk alma eğilimi açısından anlamlı farklılık olmaması her bölüm öğrencisinin hayatlarında bu becerilerle tanışmış olabileceği, bölümlerin hepsinin kendine has bu becerileri az ya da çok gerektirdiğinden kaynaklandığı söylenebilir.

Akademik branş memnuniyet açısından değerlendirildiğinde ise sözel bölümde okuyanların akademik branş memnuniyetleri sayısal bölümde okuyarlardan daha yüksektir. Akademik branş memnuniyeti açısından bölüm/program alanına bakıldığında araştırma bulgularını destekleyen nitelikte sonuçlara ulaşıldığı görülmektedir (Hasret, 2019; Erdoğan ve Arsal, 2015).

Akademik branş memnuniyetini etkileyen bu kariyer kararı, öğrencinin sayısal alandaki yeterliliği ile ilişkilendirilebilir. Öte yandan, bölümlerinden memnun olmayan sayısal alan öğrencileri memnuniyetsizliklerini, görece akademik anlamda daha zor bir alan olduğu için başarısızlık duygusunu daha fazla yaşıyor olabilirler ve bu da onların memnuniyet düzeylerinin düşük olmasına neden olabilir. Eğitim-öğretimin ortaöğretim aşamasında (3. Sınıf) bir alan seçme zorunluluğu bazı öğrencileri bilinçsizce alan seçmeye zorlamış ve bu süreç uygun olmayan bir seçimle sonuçlanmış olabilir.

Araştırmada üniversite öğrencilerinin girişimcilik niyetleri, risk alma eğilimleri ve akademik branş memnuniyetlerinin girişimcilik eğitimi alıp almama durumu açısından farklılık gösterip göstermediğine ilişkin elde edilen bulgulara göre girişimcilik niyeti üniversitede girişimcilik dersi alanlar lehine ve girişimcilik niyeti ve risk alma eğilimleri dışarıdan girişimcilik eğitim alanlar lehine anlamlı farklılık gösterirken, akademik branş memnuniyet düzeylerinde anlamlı farklılık bulunmamıştır.

Literatüre bakıldığında bu alanda yapılan birçok çalışma bulunmaktadır. Bulgular neticesinde alınan girişimcilik eğitime bağlı olarak üniversite öğrencilerinin gelecekte girişimci olmalarına yönelik girişimcilik niyetleri ve risk alma eğilimlerinin olumlu yönde artış göstereceğine işaret etmektedir. ABD’de yapılan bir araştırma neticesinde girişimcilik eğitimi alan kişilerin kendi işlerini kurmak için 3 kat daha fazla istekli oldukları sonucuna ulaşılmıştır (Soylu ve Kepenek, 2008). Klofsten, (2000)’e göre, üniversitelerin, öğrencilerin girişimciliği noktasında aktif rol oynaması için üç temel faaliyeti sunması gerekir. İlk olarak üniversitelerde girişimcilik kültürü bulunmalı ve etkin olarak sürdürülmelidir. Bunun sağlanabilmesi için ders kataloglarına girişimcilik eğitimi dersinin eklenmesi gerekmektedir. Üçüncü olarak kendi işini kurmak isteyen kişilere özel eğitim programları hazırlayıp sunulmalıdır (Bozkurt ve Alparslan, 2013). Bulut ve Aslan, (2014)’a göre girişimcilik habitattının üniversite düzeyinde ortaya çıkarılmasında bölüm kısıtlaması olmaksızın her bölümün özelinde İİBF tarafından yandal programı şeklinde, akademik girişimciliğin artırılması için lisansüstü eğitim programı şeklinde ve yaşam boyu öğrenmeyi desteklemek için dış paydaşlara sunacak şekilde girişimcilik eğitimi programlarının tasarlanması gerektiğine vurgu yapılmaktadır. Yapılan bu çalışma doğrultusunda girişimcilik eğitimi alan öğrencilerin girişimcilik niyetleri ve risk alma eğilimlerinin oluşmasında olumlu etki yapacağı öngörülmektedir.

Akademik branş memnuniyeti açısından incelendiğinde girişimcilik dersi veya eğitimi bağlamında anlamlı farklılık oluşmaması öğrencilerin tercih ettikleri branşların niteliği anlamında farklılık gösterse de girişimcilik ve risk alma bağlamında tamamen çağımızın gerektirdiği yönde yenilikçi, cesaretli, etkin katılımcı birey olma gerekliliği neticesinde branşa bağlı anlamlı farklılık olmadığı düşünülmektedir (Tablo 13).

Araştırma sonuçlarına göre girişimcilik niyeti ve risk alma eğilimi arasında pozitif yönde, orta düzey ve anlamlı bir ilişki olduğu bulunmuştur. Ayrıca risk alma eğiliminin girişimcilik niyeti üzerinde pozitif yönde etkisi olduğu bulunurken, akademik branş memnuniyetinin girişimcilik niyeti üzerinde etkisine rastlanmamıştır.

Literatür incelendiğinde çalışmanın bulgularını destekler nitelikte risk alma eğilimi yüksek bireylerin kendi işlerini yapmaları yönünde karar almaya meyilli oldukları görülmektedir (Van Praag, 2005). Toplumdaki bireyler arasında öne çıkmak ve girişimcilik vasfının kazanılmasında başkalarının görmediği fırsatları yakalayıp bu yönde gerekirse mevcut sahip olunanları riske edip yatırım yapılması ve değer üretilmesi önemli özellik olarak kabul edilmektedir (Schindehutte vd., 2006). Girişimciliğin özelliklerinden birisi olan risk alma eğiliminin girişimcilik niyeti üzerindeki etkisine baktığımızda üniversite öğrencilerinin birçok sebepten dolayı bu etkiyi ortaya çıkardığını söyleyebiliriz.

Tablo 13: Girişimcilik Niyeti, Risk Alma Eğilimi ve Akademik Branş Memnuniyeti Arasındaki İlişkileri Destekleyen Çalışmalar

Risk Alma Eğilimi	Girişimcilik Niyeti	Van Praag, 2005; Schindehutte vd., 2006 Stewart ve Roth, 2007; Lüthje ve Franke, 2003; Collins, Hanges ve Locke; 2004; Bezzina, 2010).
Akademik Branş Memnuniyeti	Girişimcilik Niyeti	Gerçek (2020)

Stewart ve Roth (2007), girişimci bireylerin risk alma eğilimlerinin yöneticilere göre daha yüksek olduğunu ifade etmektedirler. Bu doğrultuda literatür incelendiğinde birçok çalışmada girişimci bireylerin başarılarının etkisinde risk alma eğiliminin yüksek olduğundan bahsedilmektedir (Lüthje ve Franke, 2003; Collins, Hanges ve Locke; 2004; Bezzina, 2010).

Akademik branş memnuniyetinin girişimcilik niyetine etkisinin olması açısından incelenmiştir. Gerçek (2020)'e göre akademik branş memnuniyetinin iş hayatında alınacak kariyer kararlarıyla olumlu yönde ilişkileri olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Ancak akademik branş memnuniyeti yüksek olan öğrencilerin kamuda çalışmak istedikleri yönünde verilere ulaşıldığını belirtmektedir. Buradan hareketle akademik branş memnuniyetinin girişimcilik niyeti üzerinde etkisinin olmamasının sebebi olarak ifade edilebilir.

Öneriler

1. Araştırmadan elde edilen sonuçlara göre özellikle üniversitede okuyan kadın öğrencilerin girişimcilik düzeylerini arttırmaya yönelik ilham veren kadın girişimcilerle paneller düzenlenebilir. Özellikle lisans öğrencilerinin de girişimcilik düzeylerini arttırmak için ön lisans olduğu gibi daha uygulamalı derslere ağırlık verilebilir. Ayrıca elde edilen verilere göre üniversitede girişimcilik dersi alanların girişimcilik niyetlerini, risk alma eğilimlerini artırdığı için tüm üniversitelerde bu girişimcilik dersinin üniversite müfredatlarında yer verilerek yaygınlaştırması sağlanabilir.
2. Girişimcilik ve risk alma düzeylerinin erkeklere göre kadınlarda, girişimcilik ve risk alma düzeyinin ön lisans öğrencilerine göre lisans öğrencilerinde ve akademik branş memnuniyetinin sözel bölümde okuyan öğrencilere göre sayısal bölümde okuyan öğrencilere göre neden daha düşük olduğunu inceleyen derinlemesine kuramsal çalışmalar yapılabilir.
3. Akademik branş memnuniyetlerinin, girişimcilik ve risk alma arasındaki ilişkilerinde üniversite öğrencilerinin hangi faktörlerin akademik branş memnuniyetlerinin artırdığını, risk alma eğilimlerini etkilediğini ve girişimcilik faaliyetlerinde nasıl bir rol oynadığını belirlemek için bir faktör analizi yapıp akademik branş memnuniyetlerinin, girişimcilik ve risk alma arasındaki ilişkileri daha iyi anlamak için bir model oluşturulabilir.

KAYNAKLAR

- Ajzen, I. (1991). The theory of planned behavior. *Organizational Behavior and Human Decision Processes*, 50(2), 179-211.
- Akan, B., Ergan, S. & Küçükaltan, D. (2013), "Meslek Yüksekokulları Öğrencilerinin Girişimciliğe Bakış Açılı ve Tekirdağ İlinde Bir Uygulama", *Uluslararası Girişimcilik ve Kariyer Sempozyumu Bildiriler Kitabı*, 1-3 Kasım, Muğla, 645-658.
- Akgün, S. S. (2019). Üniversite Öğrencilerinin Girişimcilik Niyeti İle İşsizlik Kaygısı Arasındaki İlişki. Yüksek lisans tezi. Sakarya Üniversitesi / Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Atay, L. & Yıldırım, H.M. (2010). Determining the factors that affect the satisfaction of students having undergraduate tourism education with the department by means of the method of classification tree. *Tourismos: an International Multidisciplinary Journal of Tourism*, 5(1), 73-87.
- Bayrakdar, S. Avrupa Birliği Mesleki Eğitim Programlarında Girişimcilik Eğitimlerinin Ekonomik Kalkınmadaki Önemi.
- Bezzina, F. (2010). Characteristics of the Maltese entrepreneur. *International Journal of Arts and Sciences*, 3(7), 292-312.
- Bilge, H. & Bal, V. (2012). "Girişimcilik Eğitimi: Celal Bayar Üniversitesi Öğrencileri Üzerine Bir Araştırma", *Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 2(16), 131-148.
- Bozkurt, Özlem Çetinkaya (2011). "Dünyada ve Türkiye'de Girişimcilik Eğitimi: Başarılı Girişimciler ve Öğretim Üyelerinden Öneriler". Ankara: Detay Yayınları.
- Bozkurt, Ö. Ç., & Alparslan, A. M. (2013). Girişimcilerde bulunması gereken özellikler ile girişimcilik eğitimi: girişimci ve öğrenci görüşleri. *Girişimcilik ve Kalkınma Dergisi*.
- Brockhaus, Robert H. & Pamela S. Horwitz (1986). "The Psychology of the Entrepreneur," *The Art and Science of Entrepreneurship*. Ed. Donald L. Sexton and Raymond W. Smilor. / Cambridge, Mass.: Ballinger, 25-48.
- Bulut, Ç., & Aslan, G. (2014). Üniversitelerde girişimcilik eğitimi. *Sosyal Ekonomik Araştırmalar Dergisi*, 14(27), 1-20.
- Cansız, E. (2007). Üniversite Öğrencilerinin Girişimcilik Özelliklerinin Belirlenmesi: Süleyman Demirel Üniversitesi Üzerine Bir Çalışma. Basılmamış Yüksek Lisans Tezi. Süleyman Demirel Üniversitesi/ Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Chronicle of Higher Education. (2012). Why STEM fields still don't draw more women. *Chronicle of Higher Education*. Retrieved from www.chronicle.com
- Clark, B. R. (2004). Delineating the character of the entrepreneurial university. *Higher Education Policy*, 17(4), 355-370.
- Collins, C. J., Hanges, P. J., & Locke, E. A. (2004). The relationship of achievement motivation to entrepreneurial behavior: A meta-analysis. *Human performance*, 17(1), 95-117.
- Davidsson, P., Steffens, P. R. & Fitzsimmons, J. R. (2008). Performance assessment in entrepreneurship and management research: Is there a pro-growth bias?.
- Díaz-García, M. C. & Jiménez-Moreno, J. (2010). Entrepreneurial intention: The role of gender. *International Entrepreneurship and Management Journal*, 6(3), 261-283.
- Durak, İ. (2018). Girişimcilik Niyeti ile Duygusal Zekâ Ve Bazı Sosyodemografik Değişkenler Arasındaki İlişki: Üniversite Öğrencileri Üzerine Bir Araştırma. *Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi*, 281.
- Ebulum, G. C. & Chidiobi, R. U. (2016). Resilience, gender and age as predictors of satisfaction with academic major among university undergraduates. *International Journal of Research in Engineering and Social Sciences*, 6(04), 13-23.
- Erdoğan, D. G. & Arsal, Z. (2015). Öğretmen adaylarının akademik branş memnuniyetleri ile öğretmenlik mesleğine yönelme ve kariyer geliştirme arzuları arasındaki ilişki. *Uluslararası Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 2015(4), 147-171.
- Fraenkel, J. R., Wallen, N. E., & Hyun, H. H. (2012). *How to design and evaluate research in education* (Vol. 7, p. 429). New York: McGraw-hill.
- George D. & Mallery, M. (2010). *SPSS for Windows Step by Step: A Simple Guide and Reference*, 17.0 update (10a ed.) Boston: Pearson
- Gerçek, M. (2020). Üniversite öğrencilerinin iş (istihdam) umudu ile akademik branş memnuniyeti düzeyleri arasındaki ilişkilerin incelenmesi. *Gümüşhane Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 11(2), 266-277.
- Harris, M.L. & Gibson, S.G. (2008), "Examining the entrepreneurial attitudes of US business students", *Education and Training*, Vol. 50 No. 7, pp. 568-81

- Hasret, Y. (2019). Öğretmen Adaylarının Bölüm Memnuniyetlerini *Yordayan Faktörlerin İncelenmesi*. Yüksek lisans tezi. Pamukkale Üniversitesi / Eğitim Bilimleri Enstitüsü
- Hsu, Y., & Chi, Y. H. (2022). Academic major satisfaction and regret of students in different majors: Perspectives from Self-Determination Theory. *Psychology in the Schools*, 59(11), 2287-2299.
- İşcan, Ö. F. & Kaygın, E. (2011). Üniversite öğrencilerinin girişimcilik eğilimlerini belirlemeye yönelik bir araştırma. *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 15(2), 443-462.
- Kahya, C., İmamoğlu, İ. & Durmaz, A. (2015). Liderlik Ve Beşeri Sermaye Faktörlerinin Karşılaştır-Malı Olarak Değerlendirilmesi: Kamu Ve Özel Sektör Bankalarında Örnek Bir Uygulama. *Uluslararası İktisadi ve İdari İncelemeler Dergisi*, (14).
- Karakaş, A. F. (2012). İşletme ve Mühendislik Bölümü Öğrencilerinin Girişimcilik Eğiliminin Karşılaştırılması: Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Örneği". Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi/ Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Klofsten, M. (2000). Training entrepreneurship at universities: a Swedish case. *Journal of European Industrial Training*, 24(6), 337-344.
- KOSGEB. (2022, 12 03). Girişimcilik Destek Program Uygulama Esasları. kosgeb.gov.tr: <https://www.kosgeb.gov.tr/site/tr/genel/destekdetay/1231/girisimcilik-destek-programi> adresinden alınmıştır.
- Krueger Jr, N. F., Reilly, M. D., & Carsrud, A. L. (2000). Competing models of entrepreneurial intentions. *Journal of Business Venturing*, 15(5-6), 411-432.
- Luc, P. T. (2020). The influence of personality traits on social entrepreneurial intention among owners of civil society organisations in Vietnam. *International Journal of Entrepreneurship and Small Business*, 40(3), 291-308.
- Lüthje, C., & Franke, N. (2003). The 'making' of an entrepreneur: testing a model of entrepreneurial intent among engineering students at MIT. *R&D Management*, 33(2), 135-147.
- Mupinga, D. M., Nora, R. T. & Yaw, D. C. (2006). The learning styles, expectations and needs of online students. *College Teaching*, 54(1), 185-189.
- Nauta, M. M. (2007). Assessing college students' satisfaction with their academic majors. *Journal of Career Assessment*, 15(4), 446-462.
- OECD (2006), Promoting Pro-poor Growth: Private Sector Development, OECD, Paris
- Oral, O. (2020) *Risk Alma Eğiliminin Örgütsel Bağlılık İle İlişkisi Ve Bu İlişkiyi Belirlemeye Yönelik Bir Uygulama*. Yüksek lisans tezi. Dumlupınar Üniversitesi / Sosyal Bilimler Enstitüsü
- Partnership for 21st Century Skills. 2009. A framework for 21st century learning. Tucson: AZ: P21. Available at: www.21stcenturyskills.org.
- Sadeghi Shahmirzadi, S., Adli, F. (2011). The relationship between higher education atmosphere and improvement of entrepreneurship sense among students; searching *Magazine of Bejnour Islamic Azad University*, volume 22, PP 73_90.
- Salleh, F. & Ibrahim, M. D. (2011). Demographic characteristics differences of risk taking propensity among micro and small business owners in Malaysia. *International Journal of Business and Social Science*, 2(9).
- Schindehutte, M., Morris, M., & Allen, J. (2006). Beyond achievement: Entrepreneurship as extreme experience. *Small business economics*, 27, 349-368.
- Seyrek, İ. H. & Gül, Ö. G. M. (2017). Finansal okuryazarlık ve girişimcilik niyeti: üniversite öğrencileri üzerine bir araştırma. *Yönetim ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi*, 15(2), 103-118.
- Simon, M., & Shrader, R. C. (2012). Entrepreneurial actions and optimistic overconfidence: The role of motivated reasoning in new product introductions. *Journal of Business Venturing*, 27(3), 291-309.
- Soylu, A., & Kepenek, Y. (2008). Meslek yüksekokulu öğrencilerinin girişimcilik düzeyleri ve aldıkları eğitimin girişimciliğe olan katkılarının belirlenmesi: PAU Honaz Meslek Yüksekokulu örneği. *Uluslararası Girişimcilik Kongresi, Kırgızistan*.
- Starr, A., Betz, E.L. & Menne, J. (1972). Differences in college student satisfaction: Academic dropouts, nonacademic dropouts, ve nondropouts. *Journal of Counseling Psychology*, 19(4), 318-322.
- Stewart, W. H. & Roth, P. L. (2007). A meta-analysis of achievement motivation differences between entrepreneurs and managers. *Journal of Small Business Management*, 45: 401-421.
- Strayhorn, T. L. & Saddler, T. N. (2009). Gender differences in the influence of faculty-student mentoring relationships on satisfaction with college among African Americans. *Journal of African American Studies*, 13(4), 476-493.
- Şentürk, N. (2021). *Davranışsal Finans Eğilimlerinin Risk Alma Düzeyi Üzerindeki Etkisi: İstanbul İli Örneği*. Yüksek Lisans Tezi. Beykent Üniversitesi / Lisansüstü Eğitim Enstitüsü
- Şeşen, H., & Basım, H. N. (2012). Demografik faktörler ve kişiliğin girişimcilik niyetine etkisi: Spor bilimleri alanında öğrenim gören üniversite öğrencileri üzerine bir araştırma. *Ege Akademik Bakış*, 12, 21-28.
- Ten Eyck, R. P., Tews, M., & Ballester, J. M. (2009). Improved medical student satisfaction and test performance with a simulation-based emergency medicine curriculum: a randomized controlled trial. *Annals of emergency medicine*, 54(5), 684-691.
- Tessema, M. T., Ready, K. & Malone, C. (2012). Effect of gender on college students' satisfaction and achievement: The case of Mid-sized Western public university. *International Journal of Business and Social Sciences*, 3(10) (Special issues)
- Van Praag, M. (2005). *Successful entrepreneurship: Confronting economic theory with empirical practice*. Edward Elgar Publishing.
- Ward, A., Hernández-Sánchez, B. R. & Sánchez-García, J. C. (2019). Entrepreneurial potential and gender effects: the role of personality traits in university students' entrepreneurial intentions. *Frontiers in Psychology*, 10, 2700.
- Wu, S. & Wu, L. (2008). The impact of higher education on entrepreneurial intentions of university students in China. *Journal of Small Business and Enterprise Development*.
- Yalçındağ, B., & Özkan, T. (2015). Düzenleme Odağı Ölçeği (DOÖ), Sebati ve Risk Alma Ölçeklerinin Türkçe'ye Uyarlanması ve DOÖ'nün Psikometrik Açından Değerlendirilmesi. *Türk Psikoloji Yazıları*, 18(36).
- Yüceol, N. (2018). *Girişimcilik eğitimi alan kişilerin girişimci kişilik özellikleri ve girişimcilik eğilimi arasındaki ilişki üzerine bir araştırma* (Master's thesis, İstanbul Gelişim Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü).
- Zhang, Y., Duysters, G. & Cloodt, M. (2014). The role of entrepreneurship education as a predictor of university students' entrepreneurial intention. *International Entrepreneurship and Management Journal*, 10(3), 623-641.
- Zhao, H., Seibert, S. E. & Hills, G. E. (2005). The mediating role of self-efficacy in the development of entrepreneurial intentions. *Journal of Applied Psychology*, 90(6), 1265-1272